

13. Látsz-e a táblán, a szegélyben vagy a tájban a felsorolásban szereplő állatokból legalább háromfélét, látod-e valahol nyomaikat, hallod-e hangjukat?

- rovarok (pl. hangyák, bogarak, lepkék)
- beporzók (pl. méhek, poszméhek)
- kétéltűek (pl. békák)
- hüllők (pl. teknősök, gyíkok)
- madarak (pl. énekes- vagy ragadozómadarak)
- emlősök (pl. őz, nyúl)
- legelő állatok (pl. tehenek, juhok)

IGEN NEM

**Az egyes élőlénycsoportok megjelenése vagy eltűnése a terület és a táj ökológiai állapotát jelzi.** Ha az élőlények megtalálják a számukra szükséges élő-, táplálkozó- és búvóhelyet a tájban, akkor valószínűleg a talaj egészsége, vízháztartása, termőképessége is jó, a szántóföldi művelés feltételei is megfelelőek.

14. Látsz-e valahol a közelben kihelyezett odút vagy T-ülőfát?

IGEN NEM

**A madarak hasznos segítői lehetnek a gazdálkodóknak:** rágcsálókra vadásznak, rovarkártevőket és gyommagvakat fogyasztanak. Ezért érdemes segíteni a megtelepedésüket.

# Zöld-teszt

a természetkímélő gazdálkodásról

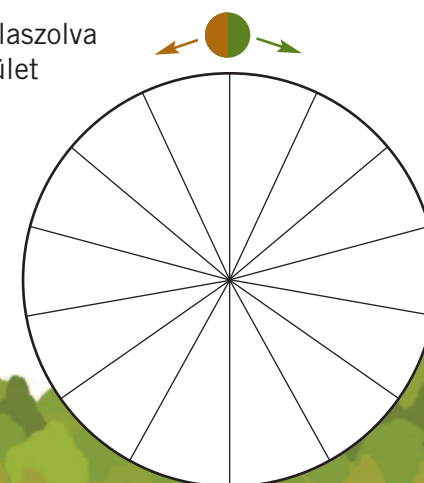
## SZÁNTÓTERÜLETEKEN

Aranylő búzamezők, zöldellő kukoricatáblák, szemet gyönyörködtető napraforgótenger. Látszólag virul bennük az élet, de valójában meglehetősen szegényes élőhelyek. A szántóterületek szerepe, hogy azokon élelmiszert és takarmányt termeljenek. De vajon a termelés mellett helyet kaphat-e a természet, és ha igen, hogyan?

Ha felkeresel egy szántóterületet, a kérdéseket megválaszolva magad is meg tudod majd mondani, hogy a szántóterület és környezete mennyire „zöld”.

*Színezd ki a kérdésekhez tartozó négyzeteket olyan színűre, amilyen színű a válasz! A zöld szín jelzi a természetkímélő módszereket.*

*A színeket csoportosítva összesítheted a kapott eredményeket a kördiagramon, ahol egy körcikk egy négyzetnek felel meg.*



AGRI KULTÚR

MIT ÉSZEL HÚ

Írta: Rezneki Rita  
Grafika: Kiss Maja

M  
MINDENKOR



1. Nézz körül! Látsz-e a tájban...  
...füves élőhelyeket vagy  
...fás/bokros élőhelyeket vagy  
...vizes élőhelyeket (csatorna, patak, folyó, mocsár, nádas, tó)?

IGEN NEM

2. Milyennek látod a táblát körülvevő tájat?  
Többféle élőhely alkotja mozaikszerűen?

IGEN NEM

Ha a szántóterületek közé füves, fás vagy vizes területek ékelődnek, akkor az élőlények számára a táj lakható lesz, táplálékot és búvóhelyet is találnak benne.



1 hektár:  
100 m × 100 m.

Ha szeretnéd, le is mérheted: lépd ki a 100 m × 100 m-es négyzet oldalait!  
A sarkokat megjelölheted papír zsebkendővel, amely jól látszik messziről is.  
Lépésed leméréséhez pedig használhatod a lap szélén lévő centit.



3. Mekkora a tábla?

< 10 ha     10 ha <

A több száz hektáros, egybeművelt, nagy mezőgazdasági táblák az élővilág szempontjából egyhangú területek.  
**Ha kisebbek a táblák**, akkor több közöttük a szegélyterület, változatosabb az élőhely, és ez **segíti az élővilág megmaradását**.

4. Be van vetve kulturnövényekkel?

IGEN     NEM

Aratás után gyakran beszántják, elmunkálják a talajt, és csak ősszel vagy következő tavasszal vetik újra.  
Mivel a talaj növényborítás nélkül kevésbé tud regenerálódni vagy élő maradni, ezért **kedvezőbb, ha a termelési időszakon kívül is vetnek bele** valamilyen takarónövényt.

5. Lejtős-e a terület?

IGEN     NEM

Az erősen lejtős területek kevésbé alkalmasak szántóföldi művelésre, mert **a talaj könnyen erodálódhat**, a lefolyó vizek fokozatosan lemossák a termőtalajt.

6. Látsz-e belvizes foltokat vagy annak nyomait?

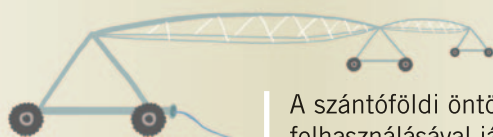
IGEN     NEM

**A víz a mezőgazdaságban is egyre nagyobb kincs, ezért lehetőség szerint megtartani kellene, nem levezetni**, összehangolva a művelést és a vízvisszatartást.



7. Látsz-e a táblán öntözőrendszert?

IGEN     NEM



A szántóföldi öntözés indokolatlanul sok víz felhasználásával jár, az öntözőrendszerek mozgása pedig az élővilág számára zavarást jelent. A szárazabb területeken jobb megoldás lehet a **szárazságtűrő növényfajták** termesztése, **vízmegetartó gazdálkodással** kiegészítve.



8. Mekkora a tábla körüli szegélyek jellemző szélessége?

< 5 m     5 m <

**A mezőgazdasági területeken az élőlények a táblák közötti szegélyekben tudnak életlehetőséget találni.**  
Itt bújik meg az őz, a fácán, a bokrokban raknak fészket a fülemülék, gyűjtögetnek a virágokról a méhek, és sűrögnek a talajon a hangyák. A szegély viszont csak abban az esetben szolgálhat igazán élőhelyül, ha nem túl keskeny.

9. Látnod-e a szegélyben az alábbi élőhelyek valamelyikét?

IGEN     NEM

**A természetes élőhelyek segítik a mezőgazdasági területek ökológiai egyensúlyának fenntartását.**  
Az Alföldön inkább a gyepek, faszorok szegélyezik a táblákat, a dombvidéki, hegyvidéki területeken pedig inkább az erdők a jellemzők.



10. Többféle növényt is látsz a szegélyben?

IGEN     NEM

Előfordulhat, hogy csak **egy növényfajból áll a szegély**, gyakran valamilyen özönnövényből, mint az aranyvessző vagy a japánkeserűfű. Ezek a szegélyek **ökológiailag értéktelenek**.

11. Áss egy 20 × 20 × 20 cm széles és mély gödröt a szántóföld talajába! Találtál a kiásott földben földigilisztát?

IGEN     NEM    Ha szárazság van, keressz gilisztajáratokat is!



**A földigiliszták jelenléte biztosíték arra, hogy élő a talaj.** Minél több földigilisztát találtál, annál több egyéb talajlakó élőlény is jól érzi magát a földben.

12. Milyen színű a kiásott föld?

sötétbarna vagy fekete     sárga, szürke vagy világosbarna



A talaj színe annak humusz-tartalmára utal: **minél sötétebb**, annál több benne a humusz, azaz **annál termékenyebb**.